

ת"פ 12132/10 - מדינת ישראל נגד מ' א

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 14-10-12132 מדינת ישראל נ' א

לפני כבוד השופט ד"ר שאול אבינור
המאשימה:
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אבירן אסבן
נגד

הנאשם:
מ' א
עו"ב"כ עוה"ד ליאת לוינסון ורונה שוויץ

החלטה

א. רקע כללי והשתלשות ההליכים המשפטיים:

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום, האוחז שלושה אישומים, שעיקרו בגין עבירות של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, וכן סחר בהם, בגין הוראות פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן - פקודת הסמים המסוכנים); ככללו:

על-פי האמור בעובדות האישום הראשון, ביום 7.1.13 החזיק הנאשם בביתו סמים מסוכנים מסווג חשש במשקל כולל של 99.99 גרם נטו, שלא לצריכתו העצמית. בנוסף, בעת שיטות הגינו בביתו של הנאשם, הוא ניסה להשמיד ראיות בכר שהשילך חלק מסוים האמורים מחלון ביתו.

על-פי האמור בעובדות האישומים השני והשלישי, במועדים מוקדמים יותר סחר הנאשם בסמים מסוכנים, בכר שבארבע הזדמנויות שונות מכיר אצבע חשש. האישום השני עניינו במכירה שקדמה ליום 8.1.13 בשלושה חודשים לערך, והאישום השלישי עניינו בשלוש מכירות, בתקופה שבין חודש ינואר לבין חודש יוני בשנת 2012.

2. עוד בדיון המקדים הראשון עתרה ההגנה לבדיקה פסיכיאטרית של הנאשם. בהקשר זה יאמר מיד, ועל אף אין מחלוקת, כי הנאשם - ליד שנת 1976 - הינו בעל נפשי מורכב, הכלול אשפוזים פסיכיאטריים רבים מאז שנת 1998. הנאשם אובחן בעבר כסובל מהפרעות סכיזואפקטיביות, יתכן על רקע של שימוש בסמים. ואולם, בחומר דעת פסיכיאטרית, שנערכה בשנת 2015 בסמוך לאחר הגשת כתב האישום דנא, נקבע כי אין קשר בין מצבו הנפשי של הנאשם לבין הפעולות בהן הוא מואשם בתיק זה וכי הוא قادر לעמוד לדין.

3. הדיונים המקדים המשכו, בין השאר בשל העובדה שהנ帩ה אושפץ לתקופה מסוימת על-פי

הוראת אשפוז כפוי, שניתנה על ידי הפסיכיאטר המחווי במסגרת סמכותו לפי הוראות חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן - חוק טיפול בחולי נפש; ר' בפרוטוקול, עמ' 3). עם זאת, בסופו של דבר ועל רקע האמור בחווות הדעת הפסיכיאטרית הנ"ל, התיק הועבר לשימוש הריאות לפני.

.ב.

המשך ההליכים לפניו:

4. עובר למועד שנקבע לשימוש הריאות לפני שוב הוצאה הוראת אשפוז בעניינו של הנאשם. בנסיבות אלה ביקשה ב"כ הנאשם, בהסתמת ב"כ המאשימה, כי חלף שימוש הריאות "שלח הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית נוספת, וזאת לצורך בדיקת השירות הדינמי (בלבד) נכון לעת זהו (ר' בבקשת מס').

בית המשפט נעתר לבקשת ובסופו של דבר נערכה בעניינו של הנאשם חוות דעת פסיכיאטרית עדכנית (בחודש יולי השנה (2017)). חוות הדעת העדכנית נערכה במסגרת המרכז לבריאות הנפש "שלוותה", בו מאושפז הנאשם כיום הוראת האשפוז.

5. חוות הדעת העדכנית מפרטת בהרחבה את נסיבותו של הנאשם ואת ההיסטוריה הרפואית-פסיכיאטרית שלו. בחוות הדעת מובהר, כי בחודש יוני השנה הובא הנאשם למין שלוותה, לביקשת הפסיכיאטר המחווי למחוז תל-אביב, וזאת לאחר שהפסיכיק ליטול את הטיפול התרופתי והחל להשתמש שוב במריחואה לצורה אינטנסיבית. יתר על כן, בשבועות האחרונים טרם הגיעו למין נמצא הנאשם באישקט קיצוני, שבא לידי ביטוי, בין השאר, בהשתוללוויות ובצעקות.

6. בחוות הדעת העדכנית מצוין כי עובר לאשפוזו האחרון החמיר מצבו של הנאשם, והוא התנהג באופן חריג שיפוט שאף גרם לפציעה-עצמיה ממשמעותית בcpf ידו. ביום, מצבו של הנאשםmani-פסיכוטי, עם שיפוט ותובנה לקוים. בחלוקת אף נפתחה התנהגות איפולטיבית וחסרת שיפוט, שבהה לידי ביטוי בגרימת נזקים שונים, כגון הצתה פלסטיק בכיר השירותים או שבירת מעקה בשירותים. עוד מצוין, כי נוכח מצבו של הנאשם הכוונה היא לפונת לועודה הפסיכיאטרית בבקשת להאריך את אשפוזו בcpfיה, שכן הנאשם זקוק עדין לטיפול במסגרת אשפוז בחלוקת סגורה.

לבסוף, באשר לכשירותו הדינמית של הנאשם נקבע, בסיפה לחווות הדעת העדכנית, כי ביום הנוכחי אינו מסוגל להגן על עצמו במשפט, בשל מצבוmani-פסיכוטי, ועל כן לעת זהו אינו כשיר לעמוד לדין.

.ג.

עיקרי טיעוני ב"כ הצדדים:

7. ב"כ שני הצדדים עתרו לפני, על רקע מסקנות חוות הדעת העדכנית כאמור לעיל, כי אורה על הפסקת ההליכים נגד הנאשם בהתאם להוראות סעיף 170(א) רשא לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - ה章"פ).

8. יחד עם זאת, ב"כ הצדדים נחלקו לפני בשאלת אם יש מקום שבית המשפט יורה על הוצאה זו אשפוז לפי הוראות סעיף 15 לחוק טיפול בחולי נפש:

ב"כ המאשימה - ביקש להוציא צו אשפוז וזאת נוכח מסוכנותו של הנאשם לעצמו ולסביבה, כעולה מחווות הדעת העדכנית. ב"כ המאשימה טען עוד כי הנאשם מצוי במצב פסיכוטי פעליל וכי אם לא ינתן צו אשפוז לא תהא לרשותו אפשרות החקוק עקב אחר ההליכים בעניינו.

ב"כ הנאשם - ביקשה להימנע מהוצאה צו אשפוז ולהסתפק בקיום של ההליכים האזרחיים בהם נקט הפסיכיאטר המחויז, שבמסגרתם ניתנה כאמור הוראת אשפוז כפיי נגד הנאשם.

9. ב"כ הנאשם הרחיבה בטיעונה וטענה כי בהוצאה צו אשפוז, במסגרת ההליך הפלילי, יהא כדי לפגוע בזכותו של הנאשם, משומן שניתן להסתפק בחלופה הקללה-יותר של ההליכים האזרחיים, שמלילא הפסיכיאטר המחויז נוקט בהם ושהוכחו את עצם עד היום. זאת, בפרט כשכתב האישום עוסק בעבירות ישנות-יחסית, משנהת 2013, כאשר מאז ועד היום לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים. בהקשר זה הפנתה ב"כ הנאשם למקרים בהם הופסקו הליכים משפטיים בשל העדר שירותי דינית, אף בתמי המשפט בכלל זאת נמנעו מהוצאה צווי אשפוז (ר' במסגרת בקשה מס' 9).

דין והכרעה:

10. בדין שלפני לא נגלווה מחלוקת זו לעניין סוגיות ההחלטה ההליכים בתיק זה והן לעניין סמכותו של בית המשפט להוציא צו אשפוז לנאשם; והחלוקת בין הצדדים לפני מתמקדת אך ורק בשאלת אם ראוי ונכון להוציא צו אשפוז כאמור.

11. על-פי הוראות סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, כאשר "הועמד הנאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור... כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היומו חוליה, רשיי בית המשפט לצוות שהנאשם יושפץ בבית חולים או יקבל טיפול רפואי". סעיף 15(ד) לחוק מוסיף וקובע, כי "בית המשפט לא יתן צו לטיפול רפואי אלא אם כן סבר שאין בכך כדי לסקן את שלום הציבור או את שלום הנאשם".

הוראות החוק לטיפול בחולי נפש קובעות אפוא כי כאשר הנאשם אינו כשיר דינית, בית המשפט רשאי להוציא צו אשפוז או להסתפק בחלופה החמורה-פחות של טיפול רפואי, וזאת במקרה שהחולפה כזו לא תסקן את שלום הציבור או את שלום הנאשם.

12. בנפרד מההוראות סעיף 15 לחוק טיפול בחולי נפש, שעניינן בשאלת אשפוז של **נאשם**, קיימות בחוק הוראות מסוימות פסיכיאטר מחויז ליתן הוראת אשפוז כפיי בעניינו של **כל אדם** - ללא קשר לשאלת אם הועמד לדין פלילי אם לאו - וזאת בהתאם לתנאים הנקבעים בחוק הכללים, בלבד מחלוקת נפש, גם חשש לסיכון פיזי מיידי (ר' בהוראות סעיף 9 לחוק); וכן הוראות מסוימות ועדת פסיכיאטרית - בגדדי התנאים והמגבילות שנקבעו בחוק - להאריך את תקופת האשפוז (ר' בהוראות סעיף 10 לחוק).

13. הנה כי, הוראות חוק טיפול בחולי נפש יוצרות שני סוגי של הליכי אשפוז:
האחד, היליך פלילי - העוסק בשאלת אשפוז פסיכיאטרי של **נאשם**.
השני, היליך אזרחי - העוסק בשאלת אשפוז פסיכיאטרי של **כל אדם**.

14. יש לשים לב, כי מדובר בשני הליכי אשפוז נפרדים ועצמאיים זה מזה: היליך אשפוז פלילי אינו מותנה בפרק שקדם לכך ננקט היליך אשפוז אזרחי; ולהיפך: בעצם העבודה שננקט היליך אשפוז אזרחי אין כדי למנוע או ליתר נקיטה בהיליך אשפוז פלילי. مكان, שהאנלוגיה - אותה ביקשה ב"כ הנאשם למוד מתוך דיני המעיצרים לסוגיה דנא - אינה במקומה, שכן היליך אשפוז אזרחי אינו בבחינת "חולפה שפיגעתה בחירותו של הנאשם פחותה יותר" להיליך אשפוז פלילי.

15. אך מובן הוא, כי ניתן ללמידה מהיליך אשפוז אזרחי - כמו גם מטיפולים שנאשם עבר במסגרת

פרטיות - לעניין שאלת מסוכנותו של הנאשם ומילא לעניין שאלת הנחיצות בהוצאה צו אשפוז לגביו. כך, למשל, נעשה בת.פ. 59909-11-15 **מדינת ישראל נ' רימון** (26.1.16), שבו הפנהה ב"כ הנאשם, שם התרשם בית המשפט כי די בטיפול פרטיו אותו קיבל הנאשם דשם כדי להתמודד עם מסוכנותו. יחד עם זאת, כאמור, הליך אשפוז אזרחי אינו בבחינת חלופה להליך אשפוז פלילי.

לא זו אף זו: במקרה דנא לא זו בלבד שבהליך האשפוז האזרחי אין כדי להועיל לעמדת ההגנה, אלא שההיפך הוא הנכון. כפי שהסתבר במסגרת הליך האשפוז האזרחי - כעולה מוחאות הדעת המעודכנת - מצבו של הנאשם אינו מצב פסיכוטי גריידא, אלא שהנ帀יג גם מתנהג באופן אימפליסיבי, חסר שיפוט ומסוכן לעצמו ולאחרים. כאמור, הנאשם גרם לעצמו פצעה משמעותית בכך ידו ובמחלקה מתנהג באלים ובסוכן, בין השאר בכך שהציג פלסטיק בכיר השירותים.

ברור, אם כן, כי עסקינו במקרה מצער, בו הנאשם מצוי במצב פסיכוטי ומסוכן הן לעצמו והן לאחרים. לפיכך, הוצאה צו אשפוז בעניינו של הנאשם חיונית, מתבקשת לטובתו של הנאשם עצמו ואף נדרשת בהתאם לאינטראס הציבורי.

ה. סוף דבר:

18. אשר על כן ולאור כל המקובל אני מחייב כדלקמן:
- (א) במסגרת הוראות סעיף 170(א) רישא לחס"פ אני מורה על הפסקת ההליכים נגד הנאשם בתיק זה.
- (ב) במסגרת הוראות סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש אני מצווה על אשפוזו של הנאשם, במקום שעליו יורה הפסיכיאטר המחויז.
- (ג) הנאשם הואשם בעבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים, שעונשן מעל 7 שנות מאסר. יחד עם זאת, בהתאם למגבלה הנקבעה בהוראות סעיף 15(ד)(2)(א) לחוק טיפול בחולי נפש, תקופת האשפוז המרבית תהא 7 שנים.
- (ד) הפסיכיאטר המחויז מתבקש להודיע לסניגוריה הציבורית ולב"כ המأشימה על מועד הבאת הנאשם בפני הוועדה הפסיכיאטרית, בהתאם להוראות חוק טיפול בחולי נפש.

הזכירות תשלח החלטה זו לפסיכיאטר המחויז.

תשומת הלב לכך שה הנאשם מבקש להיות מיוצג על ידי עורך-דין בהליכים בפני הוועדה הפסיכיאטרית.

ניתנה היום, א' אב תשע"ז, 24 ביולי 2017, במעמד הנוכחים.